

ÜHTLUSPEALKIRJA MOODUSTAMINE

Sisukord:

<u>ÜHTLUSPEALKIRJA VÕIMALIKE ELEMENTIDE JÄRJEKORD</u>	<u>1</u>
<u>I ÜLDREEGLID</u>	<u>2</u>
<u>II INDIVIDUAALPEALKIRI</u>	<u>3</u>
<u>III ÜLDSÕNA</u>	<u>5</u>
<u>IV SEADED</u>	<u>6</u>
<u>V OSA TERVIKUST</u>	<u>7</u>
<u>VI KATKENDID LAVATEOSTEST</u>	<u>7</u>
<u>ÜLDSÕNAD</u>	<u>9</u>
<u>KOOSSEIS ÜHTLUSPEALKIRJAS</u>	<u>10</u>

Ühtluspealkirja võimalike elementide järjekord:

Üldsõna või pealkiri (lugude arv)
, esituskoosseis
, number
, kataloogi või/ja oopuse number
, helistik
(täiendav pealkiri)
(loomisaeg)
. Osa number
, osa pealkiri
. Valik/Katkendid
; seade
, koosseis
, helistik
/ seade teinud autori nimi

I Üldreeglid:

Ühtluspealkiri tehakse teosele, mitte kogumikule.

Ühtluspealkirjaks kirjutatakse teatmeteostes kasutatav helilooja poolt antud algupärane nimi originaalkeeles, väljaarvatud ooperinumbrite nimetused.

Pärt

Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Joannem

Tormis

Ingerimaa õhtud

Teoste katalooginumbrid ja muud numbrid kirjutatakse juhul, kui need leiduvad teatmeteostes (sh soomlaste ühtluspealkirjade nimestikes).

Kataloogi numbrid kirjutatakse araabia numbritega. Kataloogi- või oopusetähise ja numbriga ei panda punkti ega jäeta tühikut.

Mozart

Le nozze di Figaro, KV492

Prokofjev

Огненный ангел, op37

Schumann

Symphonische Etüden, op13

Händel

Messiah, HWV56

Kui teatmeteosed annavad mitu kataloogi- või oopusenumbrit, siis kirjutatakse need, mis on praktikas kasutusel.

Schubert

Die schöne Müllerin, D795, op25

Bartók

A csodálatos mandarin, Sz73, BB82, op19

R. Strauss

Laulud (4), hääl, klaver, TrV170, op27

Kui algupärane pealkiri on väga pikk, kasutatakse teatmeteostes antud lühendatud pealkirja.

Schütz

Die Auferstehung unsres Herren Jesu Christi, SWV50

Bach

Johannes-passion, BWV245

Loomisaeg kirjutatakse ühtluspealkirja juhul, kui see on vajalik teose identifitseerimiseks. Loomisajaks märgitakse teose valmimise aasta.

Caix d'Xervelois

Palad, flööt, basso continuo (1726)

Pärt

Fratres, tšello, klaver (1980)

II Individuaalpealkiri

Kui teosel on individuaalpealkiri, siis reeglina koosseisu ei märgita.

Mahler

Das Lied von der Erde

Lepnurm

Lunastus Kristuses

Bach

Du wahrer Gott und Davids Sohn, BWV23

Kui teosel on individuaalpealkiri, siis kirjutatakse koosseis juhul, kui see on vajalik teose identifitseerimiseks.

Pärt

Summa, viiul, vioola (2), tšello

Kui pealkirjaks on tempotähistus, siis peetakse seda individuaalpealkirjaks.

Tartini

Adagio cantabile

Kui teose pealkirjas eelneb üldsõnale omadussõna, siis käsitletakse seda individuaalpealkirjana.

Bach

Französische Suiten, BWV812-817

Kui individuaalpealkiri algab numbriga, siis kirjutatakse see ühtluspealkirja sõnana.

Messiaen

Vingt regards sur l'Enfant-Jésus

Kui ühtluspealkiri sisaldab üldsõna, kirjutatakse number araabia numbrina.

Eller

13 pala eesti motiividel

Kui individuaalpealkirjale järgneb rooma number, kirjutatakse see samamoodi kui teatmeteoses.

Berio

Sequenza I, flööt

Teose täiendav pealkiri kirjutatakse pealkirja põhivormi järel sulgudes.

Bach

Himmelfahrts-Oratorium, BWV11 (Lobet Gott in seinen Reichen)

III Üldsõna

Kui ühtluspealkiri alguses on ÜLDSÕNAD, siis kirjutatakse üldjuhul ka koosseis, number ja helistik.

Mozart

Kontserdid, klaver, ork., KV387b=KV415, C-duur

Beethoven

Sonaadid, viiul, klaver, op47, A-duur (Kreutzer)

Beethoven

Kontserdid, klaver, viiul, tšello, ork., op56, C-duur

Missade ja reekviemide, sümfooniade puhul koosseisu ei kirjutata.

Bach

Missad, BWV232, h-moll

Teose täiendav pealkiri kirjutatakse pealkirja põhivormi järel sulgudes.

Mozart

Variatsioonid (10), klaver, KV455, G-duur (Unser dummer Pöbel meint)

Beethoven

Sümfooniad, nr3, op55, Es-duur (Eroica)

Haydn

Missad, Hob22:12, B-duur (Theresienmesse)

Englund

Sümfooniad, SATB, ork., nr6 (Aforismeja)

Sümfooniade ja sinfoniade puhul kirjutatakse koosseis juhul, kui on tegemist erandliku koosseisuga.

Widor

Symphonie antique, orel, ork.

Britten

Sümfooniad, tšello, ork., op68

Vivaldi

Sinfoniad, keelpilliork., RV147, G-duur

J. Chr. Bach

Simphonie concertante, viiul, tšello, ork., T284/4, A-duur

Kui autori poolt antud pealkiri sisaldab numbrit, siis lisatakse see pärast üldsõna sulgudes.

Schubert

Ekspromptid (4), klaver, D899, op90

Kui tervikteos on üks osa oopusest, kirjeldatakse seda kui osa tervikust.

Beethoven

Sonaadid, klaver, op27. Nr2, cis-moll (Mondschein)

Kui ansambliteos on tüüpkoosseisule, kirjutatakse ühtluspealkirja tüüpkoosseis. Muudel juhtudel kirjutatakse välja kõik hääled ja/või pillid (kuni 6).

Brahms

Triod, klarnet, tšello, klaver, op114, a-moll

Pärt

Kvintetiinod, puhkpillid

Schönberg

Kvartetid, S, viiul (2), viola, tšello, nr2, op10, fis-moll

IV Seaded

Kui ühtluspealkiri algab üldsõnaga, kirjutatakse esituskoosseisu need instrumendid ja/või hääled, millele teos on algselt komponeeritud. Teisi koosseise loetakse seadeteks. Teatud noodiväljaannete puhul kasutame sõna “seade” asemel laadimäärangut “klaviir”.

Bruch

Kontserdid, viiul, ork, op58, d-moll ; klaviir

Bach

Prelüüdid, lauto, BWV999, c-moll ; seade, kitarr, a-moll

Schönberg

Kvartetid, S, viiul (2), viola, tšello, nr2, op10, fis-moll ; seade, keelpilliork.

Seade tegija nimi kirjutatakse ühtluspealkirja juhul, kui ta on kaasautori tähtsusega.

Bach

Fantaasiad ja fuugad, orel, BWV542, g-moll ; seade, klaver / Liszt, S463

Kui ühtluspealkirjaks on individuaalpealkiri, siis algset koosseisu ei kirjutata.

Franck

Panis angelicus ; seade, T/S, orel

Kui on loodud põhimõtteliselt uus teos, siis kirjeldatakse seda teise autori seisukohalt.

Gounod

Ave Maria, mélodie religieuse adaptée au 1er prelude de J. S. Bach, hääl, klaver

Märkus: Koosseis on lisatud individuaalpealkirjale, kuna Grove annab mitu võrdväärset esituskoosseisu.

V Osa tervikust

Kui on tegemist osaga tervikust, siis kirjutatakse kõigepealt tervikteose pealkiri ja seejärel osa (number ja) pealkiri

Schubert

Schwanengesang, D957. Nr10, Das Fischermädchen

Mozart

Sümfooniad, nr40, KV550, g-moll. 4. osa, Allegro assai

R. Strauss

Laulud (4), hääl, klaver, TrV170, op27. Nr3, Heimliche Aufforderung

Bach

Süidid (6), tšello, BWV1007-1012. BWV1012, D-duur. Allemande

Bach

Sonaten und Partiten, BWV1001-1006. Partita, BWV1004, d-moll. Chaconne

Kui teose identifitseerimiseks on vajalik loomisaeg, kirjutatakse aastaarv tervikteose pealkirja järel sulgudes. Sõna "valik" ja "katkendid" kasutatakse juhul, kui tervikteose osad ei ole identifitseeritavad või neid on väga palju.

Pealkirjade puhul kasutatakse algset kirjaviisi.

Tsüklid, kontserdid, sümfooniad - Valik

Lavateosed, suurvormid - Katkendid

Dowland

The firste booke of songes (1597). Valik

VI Katkendid lavateostest

Kui on tegemist katkendiga ooperist, märgitakse kõigepealt tervikteose pealkiri, kataloogi number, vaatuse number, tegelaskuju (tegelaskujude) nimi (nimed) suure tähega, numbri nimetus ja aaria või ansambli esimesed sõnad sulgudes. Täpsustavaid sõnu tegelaskujude kohta ei märgita (näiteks ooperi "Rigoletto" puhul märgitakse tegelaseks Hertsog, mitte Mantua hertsog).

Verdi

Rigoletto. Katkendid

Purcell

Dido and Aeneas, Z626. Dido retsitiiv ja aaria (When I am laid)

Heinichen

Diana sull'Elba. Sonaat ja Diana aaria (Mille belve dalle selve)

Verdi

Rigoletto. 1. v., Hertsogi ballaad (Questa o quella)

Puccini

Tosca. 3. v., Cavaradossi aaria (E lucevan le stelle)

Verdi

La traviata. 1. v., Joogilaul (Libiamo ne'lieti calici)

Verdi

Nabucco. 3. v., Orjade koor (Va pensiero)

Verdi

La forza del destino. 3. v., Preziosilla stroof (Venite all'indovina)

Vivaldi

Juditha triumphans, RV644. Armatae face

Kui terviku osa pealkirjaks on üldsõna, kirjutatakse see ainsuses.

Wagner

Lohengrin, WWV75. 1. v., Eelmäng

Puccini

Manon Lescaut. Intermetso

Verdi

La traviata. 3. v., Eelmäng

Bizet

Carmen. Avamäng

ÜLDSÕNAD

Aariad	Kassatsioonid
Arabeskid	Kavatiinid
Ariettad	Kontserdid
Ariosoosod	Kontsertiinod
Avamängud	Kontratantsud
Bagatellid	Koraalieelmängud
Ballaadid	Koraalifantaasiad
Barkaroolid	Koraalid
Canzonad	Koraaliprelüüdid <i>kasuta</i>
Canzonettad	koraalieelmängud
Capriccio'd <i>kasuta</i> kapritšod	Kvartetid
Carolid	Kvintetid
Chaconne'id	Lamentatsioonid
Chansonid	Laulud
Concerto grossod	Liedid
Divertismendid	Litaaniad
Duetid	Lendlerid
Duod	Madrigalid
Eelmängud	Magnificatid
Ekosseesid	Marsid
Eleegiad	Masurkad
Etüüdid	Meditatsioonid
Fantaasiad	Menuetid
Fantaasiad ja fugetid	Missad
Fantaasiad ja fuugad	Motetid
Fugetid	Nokturnid
Fuugad	Nonetid
Gavotid	Novelletid
Humoreskid	Offertooriumid
Hümnid	Oktetid
Ekspromptid	Oodid
Improvisatsioonid	Oratooriumid
Interluudiumid	Palad
Intermeediumid	Parafraasid
Intermetsod	Partiitad
Intradaad	Passioonid
Inventsioonid	Pastoraalid
Kaanonid	Polkad
Kantaadid	Poloneesid
Kadrillid	Postluudiumid
Kapriisid <i>kasuta</i> kapritšod	Prelüüdid

Prelüüdid ja fugetid	Sonaadid
Prelüüdid ja fuugad	Sonatiinid
Psalmid	Tangod
Rapsoodiad	Tantsud
Reekviemid	Tertsetid
Retsitatiivid ja aariad	Tientod
Ritšerkaarid	Tokaatad
Ritornellid	Tokaatad ja fuugad
Romansid	Transkriptsioonid
Rondod	Triosonaadid
Sekstetid	Triod
Septetid	Valsid
Serenaadid	Variatsioonid
Sinfoniad	Vesprid
Skertsod	Vokaliisid
Süüdid	Voluntaryd
Sümfooniad	

Koosseis ühtluspealkirjas

orel	
flööt (2)	
klahvpill	kui võib esitada mitmel erineval klahvpillil
hää	hääleliik teadmata
instrument	pilliliik teadmata
basso continuo	
hää (4), instrument (4)	
klaver 4-le käele	
klaver (2) 8-le käele	
S	sopran soolohäälena
Mz	metsosopran ”
A	alt ”
T	tenor ”
Kt	kontratenor ”
Bar	bariton ”
B	bass ”
segakoor	
meeskoor	
naiskoor	
lastekoor	
ans.	

vokaalans.	
instrumentaalans.	
puupuhkpillid	
vaskpillid	
puhkpillid	puupuhkpillid+vaskpillid
brass-band	
big-band	
löökpillid	
näppepillid	
klahvpillid	
keelpillid	
triod, keelpillid	viul, viul, tšello
kvartetid, keelpillid	2 viulit, viola, tšello
kvintetid, keelpillid	2 viulit, 2 violat, tšello
kvartetid, puupuhkpillid	flööt, oboe, klarnet, fagott
kvintetid, puhkpillid	flööt, oboe, klarnet, metsasarv, fagott
triod, klaver, keelpillid	klaver, viul, tšello
kvartetid, klaver, keelpillid	klaver, viul, viola, tšello
kvintetid, klaver, keelpillid	klaver, 2 viulit, viola, tšello
triod, klaver, viola, tšello	kui ei ole standardkoosseis
ork.	
puhkpilliork.	
keelpilliork.	
kammerork.	
rahvapilliork.	
helilint	
jutustaja	
retsiterija	
live-elektronika	

Koostanud: Anne Salutee, Kristi Sarapuu, Ilvi Rauna, Urve Leemets, Anneli Sepp, Reet Nikkel